

สรุป

พบการเกิดโรค streptococcosis ในปลากระเพราและสามารถแยกเชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคได้ พร้อมทั้งได้ทดสอบ Koch's postulate พบว่าเชื้อที่พบเป็นเชื้อก่อโรคในปลากระเพรา จากการศึกษาพบว่าเชื้อที่พบมีความรุนแรงสูงในปลากระเพราและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบเดือดตายอย่างหลังการติดเชื้อซึ่งมีผลทำให้ปลาตายได้ นอกจากนี้ยังพบว่าการติดเชื้อแบคทีเรียชนิดดังกล่าวทำให้เกิดพยาธิสภาพของเนื้อเยื่อในหลายอวัยวะ เช่น ตับ, ไต, ม้าม, สมอง และ หัวใจ ซึ่งความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลงจะขึ้นอยู่กับระดับของการติดเชื้อ

การให้วัคซีนทั้ง 3 แบบ คือ การฉีดเข้าช่องท้อง แข็งและกิน มีความปลอดภัยต่อปลากระเพราเนื่องจากพบว่าไม่มีการตายของปลาในกลุ่มการทดลองหลังให้วัคซีนไปแล้ว 7 วัน ปลากระเพราจะตอบสนองได้ดีที่สุดที่ปริมาณเซลล์วัคซีนเท่ากับ 2.50×10^{10} CFU/ml

- การให้วัคซีนด้วยวิธีฉีด พบร่วมกับการฉีดวัคซีนผสม CFA สามารถกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของปลาได้ดี โดยมีค่า RPS เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์

- การให้วัคซีนด้วยวิธีแข็ง พบร่วมกับการแข็ง hyperosmotic สามารถกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของปลาได้ดีจะเห็นได้ชัดในช่วง 10 - 20 วัน ของการให้วัคซีน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการให้วัคซีนด้วยวิธีแข็ง สามารถกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันได้ในระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น จึงมีค่า RPS เท่ากับ 71.80 เปอร์เซ็นต์

- การให้วัคซีนด้วยวิธีกิน พบร่วมกับการแข็งอาหารผสมวัคซีน สามารถกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของปลาได้ดี โดยมีค่า RPS เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์

- จากการเปรียบเทียบวิธีการให้วัคซีนทั้ง 3 แบบ พบร่วมกับวิธีการฉีดวัคซีนผสม CFA เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันดีที่สุด รองลงมาคือการแข็งร่วมกับการกินอาหารผสมวัคซีน การกินอาหารผสมวัคซีน การฉีดวัคซีนไม่ผสม CFA การแข็ง hyperosmotic และการแข็งวัคซีนโดยตรง มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันในระดับที่ต่ำสุด